

Borgarbyggð
Þóra Júlíusdóttir
Borgarbraut 14
300 Borgarnes

Reykjavík, 9. desember 2021
UST202111-249/A.B.
10.04.02

Efni: Lýsing – Breyting á aðalskipulagi Borgarbyggðar 2010 - 2022 - Jarðræktarmiðstöð á Hvanneyri

Vísað er til erindis verkefnastjóra skipulags- og byggingardeildar Borgarbyggðar er barst 25. nóvember sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um lýsingu á breytingu á aðalskipulagi Borgarbyggðar 2010 - 2022 vegna jarðræktarmiðstöðvar Landbúnaðarháskóla Íslands (LBHÍ) á Hvanneyri.

Í greinargerð kemur fram að breytingin gengur út á að svæði undir þjónustustofnun (Þ1) stækkar til austurs, þ.e. að opnu svæði O2, um 1,1 ha og verður 3 ha eftir breytingu. Landbúnaðarland minnkar sem því nemur. Einnig þarf að breyta nýtingarhlutfalli þjónustustofnunar. Nýtingarhlutfallið var 0,05 en verður 0,35.

Auk þess kemur fram að fyrirhugað er að reisa nýja Jarðræktarmiðstöð LBHÍ. Byggingin á að rísa suðaustan við núverandi Bútæknihus á núverandi túnnum en ekki er verið að skerða gott ræktanlegt land. Áætlað byggingarmagn Jarðræktarmiðstöðvar er frá 1000-1500 m². Einnig er áætlað að reisa tvö gróðurhús austan Jarðræktarmiðstöðvar. Byggingarmagn hvers gróðurhúss verður um 1500 m².

Andakíll

Umhverfisstofnun bendir á að Hvanneyri var fyrst friðlýst sem búsvæði árið 2002 en árið 2011 var búsvæðið stækkað og fékk nafnið Andakíll. Markmið friðlýsingarinnar er að stuðla að varðveislu og viðhaldi náttúrulegs ástands fjölbreytts votlendis og búsvæða fjölmargra fuglategunda¹ og er fjallað um svæðið í greinargerð lýsingar.

Í stjórnunar- og verndaráætlun fyrir búsvæðið² segir að ræktuðu svæðin, einkum þau tún sem slegin eru á Hvanneyri, Ausu og Árdal, eru mikilvæg beitarlönd fyrir grænlsku blesgæsina. Auk þess segir í áætluninni, þar sem talað er um landbúnað, að „*benda má á að vist blesgæsanna er að hluta til háð því að hefðbundnar landbúnaðarnytjar haldist.*“

¹ <https://ust.is/nattura/naturuverndarsvaedi/fridlyst-svaedi/vesturland/andakill/> og https://ust.is/library/Skrar/Einstaklingar/Fridlyst-svaedi/Auglysingar/B_nr_338_2011.pdf

² <https://ust.is/library/Skrar/Einstaklingar/Nattura/Fridlyst-Svaedi/Stj%c3%b3nunar-%20og%20verndar%c3%a1%c3%a6tlun%20fyrir%20verndarsv%c3%a6%c3%b0i%c3%b0%20%c3%ad%20Andak%c3%adl%20m%20undirritun.pdf>

Í greinargerð Lýsingar segir að fyrirhuguð breyting muni ekki hafa áhrif á búsvæði blesgæsar. Umhverfisstofnun bendir á að samkvæmt talningum³ Náttúrustofu Vesturlands nýtir gæsin túnin sem tillagan nær til og því er það mat Umhverfisstofnunar að tillagan muni hafa áhrif á búsvæði gæsarinnar. Því er mikilvægt að við gerð tillögunnar komi fram með skýrum hætti hver áhrif tillögunnar eru á búsvæðið og verndargildi svæðisins.

Í auglýsingu um verndun búsvæðis fugla í Andakíl⁴ segir í 8. gr. að leyfi Umhverfisstofnunar og Borgarbyggðar þarf til framkvæmda á hinu friðlýsta svæði þar sem hætta er á að spillt verði friðlýstum náttúruminum, sbr. 38. gr. laga um náttúruvernd, nr. 44/1999.

Umhverfisstofnun bendir á að þar sem framkvæmdir á hinu friðlýsta svæði eru háðar leyfi Umhverfisstofnunar sé nauðsynlegt að samráð og samvinna verði við stofnunina varðandi gerð tillögunnar.

Virðingarfyllst,

Axel Benediktsson
sérfræðingur

Agnes Þorkelsdóttir
sérfræðingur

---

³ <https://public.tableau.com/app/profile/rachel.stroud1254/viz/Hvanneyrigoosefielduse2017/Dashboard1>
og <https://andakillbirdmonitoring2017.wordpress.com/data/>

⁴ https://ust.is/library/Skrar/Einstaklingar/Fridlyst-svaedi/Auglysingar/B_nr_338_2011.pdf